

RESUMO DOS RESULTADOS DAS MESAS DE TRABALLO PARA A IDENTIFICACIÓN DE RETOS E NECESIDADES DE CARA Á REALIZACIÓN DO PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA 2021-2030

Contido

INTRODUCCIÓN	3
1. Grupo 1: DINAMIZACIÓN DEMOGRÁFICA	4
MESA DE TRABALLO: EMPREGO E CONCILIACIÓN	4
MESA DE TRABALLO: EDUCACIÓN E FORMACIÓN	7
MESA DE TRABALLO: SANIDADE	10
MESA DE TRABALLO: VIVENDA	12
2. Grupo 2: CAMBIO CLIMÁTICO	15
MESA DE TRABALLO: MEDIO AMBIENTE	15
MESA DE TRABALLO: CICLO DA AUGA	18
MESA DE TRABALLO: EFICIENCIA ENERXÉTICA	21
MESA DE TRABALLO: MOBILIDADE	24
3. Grupo 3: COMPETITIVIDADE	26
MESA DE TRABALLO: Infraestruturas	26
MESA DE TRABALLO: I+D+i	29
MESA DE TRABALLO: TICs	31
MESA DE TRABALLO: Fomento de actuacións económicas (Industria e Servizos)	33
MESA DE TRABALLO: Fomento de actuacións económicas (Sector primario)	36
4. Grupo 4: COHESIÓN SOCIAL	39
MESA DE TRABALLO: Inclusión Social e Igualdade	39
MESA DE TRABALLO: Cultura	43
MESA DE TRABALLO 2: Emigración/Inmigración	47
MESA DE TRABALLO 3: Ordenación do territorio	50

INTRODUCCIÓN

O próximo Plan Estratégico de Galicia (PEG) pretende deseñar a Galicia do futuro, a partir do camiño xa percorrido coa posta en marcha dos dous anteriores plans. En concreto, ten por finalidade:

- Deseñar a Galicia do futuro poñendo no centro o reto demográfico, que implicará deseñar e impulsar novas medidas de dinamización pero tamén outras para garantir o benestar dunha sociedade cada vez más envellecida.
- Dar pulo ao modelo baseado na innovación e o capital humano que favoreza unha sociedade moderna, competitiva, solidaria e cohesionada social e territorialmente, con altas taxas de emprego; aumentar a produtividade, posicionando os seus produtos por calidade e deseño, o que debe redundar en máis riqueza e benestar para os galegos e as galegas.
- Favorecer os valores diferenciais de Galicia como factores de desenvolvemento, entre os que destacan a lingua, a cultura e o medio ambiente, para facer de Galicia un lugar atractivo para traballar, investir e convivir.
- Mostrar unha senda previsible, rigorosa e estable de actuación do Goberno e impulsar e coordinar as diferentes estratexias sectoriais da Xunta de Galicia a medio prazo.

O proceso de elaboración do futuro PEG responde a unha lóxica de planificación que sitúa a realización dunha diagnose con carácter previo á definición da súa estratexia. Para levar a cabo a dita diagnose, deseñouse unha metodoloxía de traballo na que a participación dos principais axentes da sociedade galega e persoas expertas en distintos ámbitos xoga un papel crucial na identificación e definición dos retos e necesidades aos que o próximo PEG debe fazer fronte no horizonte 2030.

Deseñouse, polo tanto, como parte do proceso de elaboración do plan, un procedemento participativo e deliberativo baseado na convocatoria de mesas de traballo sectoriais con participación de distintos axentes sociais, persoas expertas e representantes dos departamentos da Administración. Este procedemento articúlase en dúas fases: a inicial, desenvolvida no mes de xullo de 2019, para a discusión dos retos de necesidades que se pretendan afrontar e corrixir no plan estratégicos e unha segunda na que se proporán que medidas son as más axeitadas e que servirá para o deseño da estratexia.

1. Grupo 1: DINAMIZACIÓN DEMOGRÁFICA

MESA DE TRABALLO: EMPREGO E CONCILIACIÓN

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoracións xerais:
• Aválase en xeral os desafíos propostos, aínda que destacan que os retos e necesidades deberían ser más ambiciosos e innovadores, e que poidan ser obxectivos cumplidos no ano 2030. • Todas as persoas participantes coinciden en apostar por un rural máis vivo, como oportunidade de futuro para o territorio.
Valoración dos Retos:
➤ Reto 1: Reducir a taxa de desemprego, especialmente do desemprego xuvenil.   • Mellorar os servizos públicos de axuda á inserción: busca de emprego. • Procesos de asesoramento eficientes. • Crear un plan para aumentar a poboación activa. ➤ Reto 2: Aumentar o emprego indefinido a tempo completo e de calidade, así como mellorar o acceso ao mercado de traballo de colectivos desfavorecidos, ademais das persoas mozas, os parados de longa duración e as persoas en risco de exclusión.   • Apostar por crear emprego de calidade en sectores emerxentes. • Regular dun xeito máis efectivo os empregos informais (falsos/as autónomos/as). • Evitar as xornadas parciais indesechadas e promover a estabilidade nos contratos laborais. • Respectar a lexislación vixente no cumprimento dos horarios de traballo e salarios. • Aplicación estrita de Prevención de Riscos Laborais para a mellora da seguridade nas condicións de traballo. • Apostar por estratexias de asesoramento personalizado para a inserción no mercado de traballo. • As cooperativas, sociedades laborais, empresas de inserción laboral e os centros especiais de emprego seguirán xogando un papel fundamental nesta integración, sobre todo en zonas rurais, polo que se deben incrementar os apoios que reciben por parte das administracións públicas. ➤ Reto 3: Mellorar a empregabilidade das persoas desempregadas ou inactivas, especialmente daquelas con maiores dificultades de acceso ao mercado laboral, por medio da adquisición de experiencia profesional, orientación e adquisición e/ou actualización de competencias profesionais.   • Facilitar que calquera persoa poida ter acceso a toda a formación que necesite. • Mellora educativa nas chamadas <i>soft skills</i> e nos coñecementos STEM. • O ensino universitario e a formación profesional deben estar moito más adaptados ás demandas das empresas e da sociedade en xeral, así como ás necesidades de promoción e expectativas do propio alumnado. • Educación cunha compoñente máis práctica, apostando por fórmulas como a Formación Profesional Dual.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- Preparar a poboación mellor para as necesidades formativas que require e requirirá a Industria 4.0.
- Reto 4: Aumentar as competencias emprendedoras e impulsar a creación de empresas e iniciativas por conta propia sustentables, facilitando o seu financiamento mellorando a calidade e eficiencia dos servizos de apoio e de consolidación.
 - Cambio cultural para non castigar o fracaso nos procesos de emprendemento.
 - Dotar de máis oportunidades ao rural a través de mellores infraestruturas tanto construtivas como tecnolóxicas.
 - Promover o emprendemento no ensino desde idades temprás.
 - Deseñar un servizo de calidade de profesionais cualificados e con experiencia persoal para o asesoramento e acompañamento das persoas emprendedoras.
 - Entidades de Economía Social como alternativa estable e de calidade para o emprego e o autoemprego colectivo.
- Reto 5: Adaptar a cualificación das persoas traballadoras ás necesidades do mercado laboral, así como mellorar a súa condición contractual para garantir o seu mantemento no emprego e permitir a súa progresión profesional
 - Apostar pola dixitalización, eliminando as fendas sociais e xeracionais analfabetismo dixital.
 - Adaptar a lexislación cara novas propostas que encaisen mellor cunha realidade empresarial e social que está a mudar continuamente, sempre con fórmulas "de calidade e garantías" para todas as partes.
 - Posta en marcha "plan de investimento de Excelencia" que aposte pola conformación de equipos de traballo coa mellor formación posible para afrontar os retos do presente e do futuro.
- Reto 6: Aumentar a contratación de mulleres, especialmente en sectores económicos que presentan un alto potencial con escasa presenza feminina.
 - Empoderamento das mulleres como centro de dinamización da economía.
 - Entidades de Economía Social para favorecer a saída laboral de mulleres.
 - Potenciar o emprego feminino noutros sectores diferentes ao terciario.
- Reto 7: Manter no mercado laboral ás persoas con dependentes ao seu cargo, a través de medidas de conciliación da vida persoal e laboral, e fomentar a igualdade de xénero no ámbito formativo, educativo e laboral.
 - Visibilizar o papel das mulleres na sociedade.
 - Eliminar a fenda salarial existente entre homes e mulleres.
 - Concienciar a poboación galega sobre a importancia da corresponsabilidade.
 - Universalizar a educación de 0 a 3 anos.
 - Mellorar a situación laboral e social das persoas traballadoras por conta propia.
 - Coidado de persoas maiores, infancia e dependentes como oportunidade de emprego.
 - Racionalización e flexibilización do tempo de traballo.
 - Promover unha igualdade de oportunidades real para todas as persoas.
- Reto 8: Aumentar a participación, mantemento no emprego e a reintegración de persoas maiores no mercado laboral a través de iniciativas para a xestión da idade e a formación

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

continua das persoas traballadoras de maior idade.

- Promover o relevo xeracional na titularidade dos negocios.
- Impulsar o autoemprego entre persoas de máis de 45 anos.
- Crear un plan de acción para evitar a emigración, perda de traballo de persoas maiores e persoas maiores paradas de longa duración.

- Reto 9: Aumentar a integración laboral das persoas con discapacidade, a través de actuacións que fomenten a igualdade de oportunidades.
- Sensibilizar a poboación sobre a plena inclusión das persoas con discapacidade (imaxe normalizada).
 - Crear ou facilitar oportunidades de emprego para estas persoas no mundo rural.
 - Mellorar a accesibilidade.
 - Abrir novas oportunidades de emprego, facilitando a súa entrada no mercado laboral.
 - Dar cumprimento e ampliar os requisitos relacionados coa reserva e criterios favorecedores na contratación pública para centros especiais de emprego e empresas de inserción.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Apostar decidida por fixar o talento, así como por tratar de que retornen as persoas que deixaron Galicia.
- Contribuír á permanencia na comunidade autónoma: persoas que se formen en Galicia se queden aquí a traballar con oportunidades de emprego.
- Impulsar medidas de especial atención ás persoas retornadas ou inmigrantes.
- Darlle más facilidades e poñer en valor a figura do/a “autónomo/a consolidado/a”.
- Apostar de forma más decidida pola Economía Social e pola Responsabilidade Social Empresarial.
- Facilitar vivendas sen coste ou a prezos moi baixos no medio rural para afianzar ou atraer poboación a estas áreas.

MESA DE TRABALLO: EDUCACIÓN E FORMACIÓN

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

Valoracións xerais:

- Acordo en xeral cos retos e necesidades de acción perfilados como prioridades de acción do futuro PEG. Todas as achegas recollidas afondaron en cuestións relacionadas coa consecución de ditos retos, matizando ou completando a súa finalidade última.
- gran desafío da educación galega no horizonte 2030 será a articulación dun sistema educativo de calidade capaz de dar resposta ás necesidades formativas do conxunto da ciudadanía, con independencia do seu lugar de residencia. Como instrumentalizar este acceso igualitario a toda a poboación é un importante reto de futuro.
- Gran parte das argumentacións pivotaron en torno á percepción da existencia dunha fenda entre os recursos educativos existentes no medio urbano e os do medio rural.
- É necesario dispoñer de estudos e indicadores demográficos para unha correcta planificación.
- Desde a Administración educativa indícase que non é posible a provisión de idénticos recursos en áreas rurais e zonas urbanas, non só por ser inviable economicamente, senón tamén desde o punto de vista organizativo e de aplicación de metodoloxías a grupos nos que se require un quórum determinado.
- Relativízase o papel da educación como factor determinante da dinamización demográfica, fronte a outros condicionantes de maior peso para a revitalización demográfica: o emprego, o acceso á vivenda ou as políticas natalistas e de conciliación.

Valoración dos retos:

- *Reto 1. Reforzar o sistema educativo mediante a reforma e a modernización dos sistemas educativos, dos centros educativos “verdes”, e o desenvolvemento de novas capacidades para a economía dixital.*

É fundamental modernizar o sistema a través de programas, procedementos, metodoloxías innovadoras e novos contidos adaptados á realidade socioeconómica. Esta modernización implicaría:

- Realizar investimentos para a modernización e dixitalización do ensino, que debe chegar tamén ás áreas rurais.
- Extensión dos programas educativos máis innovadores aos centros do medio rural.
- Extensión do Bacharelato artístico a todas as comarcas.
- En xeral, métodos de aprendizaxe e contidos que aposten pola innovación e a tecnoloxía.
- Apostar por métodos de ensinanza baseados na aprendizaxe por proxectos.
- Pleno manexo de idiomas/plurilingüísmo.
- Desenvolvemento de novas capacidades adaptadas á realidade económica e sociolaboral.

En concreto, demándase:

- Reforzar a ensinanza en Matemáticas como vía de aprendizaxe de competencias dixitais.
- Extensión da modalidade de Bacharelato STEM (Bacharelato de Excelencia en Ciencias e Tecnoloxía).
- Introdución/extensión de contidos de economía e finanzas.
- Mellorar outras destrezas e habilidades: traballo en equipo, creatividade e habilidades comunicativas.
- Reforzar os plans de formación do profesorado, especialmente en materia de novas tecnoloxías.
- Melloras do sistema en xeral como a redución das ratios de alumnado ou a eliminación de diferenzas horarias entre os centros.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- *Retos 2 e 3: Diminuir o fracaso escolar e mellorar a empregabilidade do alumnado, fundamentalmente o que remata a formación profesional e reducir o abandono educativo temperán e mellorar os resultados educativos especialmente do alumnado con necesidades educativas especiais e do alumnado con necesidades específicas, a través de medidas de apoio personalizadas e de proxectos dos centros ou os organismos competentes.*
- O obxectivo de mellorar a empregabilidade do alumnado debe estenderse á totalidade do alumnado, non só o de Formación Profesional.
 - Para diminuir o fracaso escolar: maior dotación de medios en todos os niveis e etapas educativas; reforzamento dos equipos de Orientación.
 - Para abordaxe das necesidades específicas de apoio educativo: mellora non só nos medios para o tratamento, senón tamén para a súa detección e diagnose previa.
 - Formación do profesorado orientada á detección e atención das necesidades específicas de apoio educativo nas aulas.
 - Mellorar as medidas de atención á diversidade en todas as etapas e niveis.
 - Reducir as ratios de alumnado para atender adecuadamente o alumnado con necesidades específicas.
 - Reforzar os programas de mellora do rendemento académico e aprendizaxe (PMAR) en 2º e 3º da ESO.
 - Fortalecer e estender en centros de educación secundaria a oferta de FP Básica como vía para reducir o fracaso escolar e o abandono temperán dos estudos.
 - Levar a cabo unha análise sobre as causas do abandono dos estudos no ensino universitario.
- Retos 4 e 5, relacionados co fomento e mellora da Formación Profesional:
- Recoñecemento do importante avance e esforzo realizado pola Administración galega neste eido, cunha ampla oferta de ciclos formativos.
 - Fomento da Formación Profesional en todas as súas modalidades.
 - Proporcionar unha adecuada imaxe e información sobre a FP como opción de estudo.
 - Fomento da FP Dual e reforzo do papel que debe xogar o ámbito empresarial na definición da demanda.
 - Mellora da oferta nas áreas rurais.
 - Redución de ratios.
 - Proporcionar unha ensinanza adaptada ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
 - Abordar a creación dun mapa dinámico de Formación Profesional.
 - Incremento da oferta de FP Básica e extensión no rural.
- *Reto 6. Racionalizar e mellorar a oferta académica, fomentando a colaboración entre as universidades e a súa internacionalización, afondando na especialización dos campus e adecuándoa ás necesidades do contorno socioeconómico galego.*
- Necesidade de reformular este reto, posto que condensa nun só enunciado moitos obxectivos para o sistema universitario galego.
 - Aválase a necesidade dunha racionalización da oferta de titulacións. Esta debe responder ás necesidades do alumnado e do mercado laboral, máis que ás necesidades do profesorado.
 - Necesaria continuidade da especialización dos campus.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- A oferta universitaria debe axustarse ao contorno socioeconómico e ás necesidades e demandas do mercado laboral, sen que implique a supresión de titulacións actualmente sen saídas no mercado de traballo.
 - Continuar/mellorar o esforzo de investimentos en I+D.
 - Impulso dunha nova lei de universidades.
 - A internacionalización das universidades debería comprender a creación dun programa de mobilidade do persoal docente.
- *Reto 7. Reforzar a función que desempeña a educación na plena realización dos dereitos humanos, a paz, o exercicio responsable da cidadanía local e global, a igualdade de xénero, o desenvolvemento sustentable e a saúde.*
- Discrepancia en torno a que deba constituir un reto de futuro para o sistema educativo galego:
 - Por unha banda, recoñecer o papel das familias na educación e reforzar os mecanismos de colaboración con elas.
 - No sentido contrario, non incrementar a carga de contidos transversais de educación en valores, posto que constitúe un prexuízo para a impartición das distintas materias.
 - Reforzar a filosofía e introducir novos contidos como a bioética e a educación en cidadanía dixital (valores para o acceso ao mundo dixital).
 - Inclusión de Humanidades e valores sociais tamén en todas as titulacións universitarias, incluídas as técnicas.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

A maioría dos retos e necesidades enunciados polas persoas participantes completan ou desenvolven os sete retos formulados, especialmente no que ten que ver coa modernización do sistema educativo:

- Reforzamento dos recursos en áreas rurais (recoméndase que o futuro PEG incorpore a perspectiva da necesaria garantía de calidade do ensino en todo o territorio).
- Afondar na dixitalización do ensino a través dunha axeitada dotación de medios.
- Reforzo dos contidos e métodos de aprendizaxe relacionados coa innovación e a tecnoloxía.
- Plurilingüísmo (pleno manexo de varios idiomas).
- Mellora e reforzo de destrezas básicas: comprensión lectora e matemáticas.
- Introdución de novas metodoloxías e contidos innovadores orientados á mellora de habilidades comunicativas, traballo en equipo e creatividade.

Como novos retos para o sistema universitario de Galicia propóñense:

- Introducir sistemas de avaliación da calidade do ensino e do financiamento de proxectos.
- Maior integración das universidades galegas co tecido económico e social, non só no ámbito da investigación, senón tamén no ámbito da docencia.
- Recuperar o liderado da Universidade como motor de cambio da sociedade galega (universidades más proactivas no impulso de cambio social).
- Devolver o prestixio ao labor que realiza o profesorado en todos os niveis de ensino, cada vez máis minusvalorado entre a sociedade..

MESA DE TRABALLO: SANIDADE

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoracións xerais: • Valoración no xeral positiva sobre os retos formulados. Propónese, ademais: • Identificar a interiorización dos retos propostos coa reserva orzamentaria asignada a cada un no PEG.• Visualizar as pancas de cambio dos retos, por exemplo as TIC, os recursos humanos, etc.• Ter equipos cohesionados, nos que se traballa pensando nos pacientes, dándollelles corresponsabilidade. Máis en concreto, en relación co conxunto de retos propostos: • Idoneidade do enfoque de asignación de recursos en función de resultados.• Concretar cal serían as liñas de eficiencia do PEG, identificando os grandes focos de mellora.• Engadir os conceptos de calidade, seguridade e sustentabilidade ao reto da eficiencia.• Explicitar a estratexia operativa de coordinación entre niveis asistenciais e entre profesionais, incorporando un enfoque multidisciplinar.• Reforzar a capacidade de análise da información. Máis que desenvolver sistemas de información trataríase de mellorar a súa explotación.• Máis que innovación tecnolóxica, trátase de incorporar alta tecnoloxía e innovación como ferramenta de transformación tamén en procesos e tratamentos.• Recoñecer o colectivo de profesionais como o principal valor, coidando a xestión do talento, das competencias profesionais e do coñecemento.• Entender o reto da promoción de estilos de vida saudable como unha política transversal, na que xogan un papel a sanidade, o ámbito da educación, as empresas e o tecido sociocomunitario. A acción comunitaria debería prevalecer, polo que habería que implicar á Política social, concellos, etc.• Promocionar publicamente os proxectos de investigación e tecnoloxías, dando resposta ás necesidades do sistema sanitario, e aumentar o número de persoas en I+D de xeito que este enfoque se converta nunha política global.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Medir a eficacia e a eficiencia do sistema en función dos resultados en saúde.
- Mellorar a formación e profesionalización das e dos profesionais sanitarios e demais persoal do sistema.
- Optimizar os recursos de xeito máis transversal: edificios, recursos persoais, etc.
- Procurar vías de financiamento para a investigación, a través do tecido social e empresarial.
- Situar á sanidade como polo de desenvolvemento económico.
- Promover a corresponsabilidade de pacientes.
- Potenciar a educación en saúde en todos os ámbitos: social, educativo, etc.
- Impulsar campañas de educación sanitaria.
- Tres conceptos clave: cronicidade, paciente e medicina personalizada.
- Definir un novo modelo asistencial, que teña en conta as necesidades e cambios demográficos.
- Traballar toda a área de calidade asistencial e seguridade de pacientes, medir o que se realiza e pago por resultados en saúde.
- Desenvolver unha medicina de precisión personalizada, preditiva, participativa e preventiva.
- Responder á cada vez maior especialización de profesionais.
- Incorporar a innovación tecnolóxica robótica.
- Empregar tecnoloxía na toma de decisións dinámicas.
- Incorporar novas terapias.
- Promoción e apoio á natalidade (reproducción asistida).
- Atender ao reto da calidade e seguridade no uso de medicamentos.
- Atención específica á obesidade infantil.
- Adaptar, en maior medida, a atención sanitaria á cronificación e ao envellecemento.
- Desenvolver un novo modelo de atención a pacientes crónicos.
- Implementación dun plan de cuidados paliativos.
- Incorporar un plan de rehabilitación.
- Mellorar o coñecemento social do sistema sanitario.
- Establecer novos modelos de asignación de recursos para achegarse a toda a poboación.

MESA DE TRABALLO: VIVENDA

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoracións xerais: • Validáronse os catro retos e necesidades propostos • Acceso á vivenda: o máis urgente e prioritario. • Retos e necesidades limitados polo enfoque sectorial e compartmentalizado do traballo sobre dinamización demográfica e benestar do PEG 21-30: • conexión de vivenda con emprego, xuventude, infraestruturas e comunicacións etc. • Outras valoracións (individuais, non consenso):   - Dificultades de operatividade e de medición dos retos/necesidades. - Necesidade de atender na redacción dos obxectivos ás diferentes realidades territoriais galegas. - Invisibilización do traballo xa feito. Necesidade de recoñecemento para continuar mellorando desde o punto de partida actual. Necesidade de priorizar retos/necesidades debido á limitación de recursos existentes. Implica renunciar a certas metas.   ➤ Reto 1. Impulsar medidas de mellora da calidade das vivendas, que sexan saudables e que se adapten aos futuros cambios demográficos, ás novas tecnoloxías e aos retos que supón o cambio climático.   • Consenso no redactado proposto. • Significado calidade en relación coas vivendas galegas: en abstracto non é operativo, é preciso definila. • Calidade → habitabilidade → acceso ao consumo de subministracións (servizos mínimos necesarios para a vida). • Atender ás necesidades reais da poboación local en cada contexto determinado (no rural: internet é calidade). • A intervención pública ten que contemplar o custo real da vivenda, é dicir, non só do inmoble, senón do esforzo económico que supón mantela. • Calidade máis alá de eficiencia enerxética. • Reto principal: conseguir vivendas de calidade construtiva que non supoñan un sobre custo (calidade ≠ luxo). Desde o sector inmobiliario sinálase que a normativa actual xa está encamiñada a garantilo. • A construción de calidade ten un custo que non se pode obviar: buscar alternativas para abaratar os prezos sen perder calidade. ➤ Reto 2. Mellorar e facilitar o acceso á vivenda en propiedade ou en alugueiro dos fogares, principalmente daqueles con baixos ingresos e dar cobertura a aquelas situacóns que se atopan en risco de perda da súa vivenda habitual.   • Reto principal e máis urgente. • O acceso á vivenda ten que fomentarse en réxime de propiedade e de alugueiro, así como noutrous sistemas máis innovadores que se adapten ás necesidades reais da poboación galega. • O prezo como elemento clave na accesibilidade ás vivendas. • Diverxencias de opinións sobre as estratexias a seguir para a consecución deste reto. Debates xerados en torno a: - Intervencionismo no mercado da vivenda. - Prezo da vivenda.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES	
	- As preferencias entre incentivar o alugueiro ou a compra de vivenda. - Os problemas co alugueiro e o mercado de vivenda baleira. - A poboación que require especial atención.
➤	Reto 3: Mellorar a eficiencia enerxética e redución de emisións de CO₂ na edificación mediante a súa renovación e modernización. A redución da demanda de enerxía nos edificios require unha maior utilización dunha calefacción eléctrica limpa e eficiente, pero tamén edificios e electrodomésticos más intelixentes e mellores materiais de illamento, en consonancia plena cos principios da economía circular. • Reto importante, supeditado ao acceso á vivenda. • Eficiencia enerxética como ben de calidade mínimo, non produto de luxo. • O código técnico da edificación xa obriga a construír cuns estándares de calidade altos: a decisión no PEG é se é necesario superalos. • Eficiencia enerxética a prezos asumibles para as rendas galegas. Desde o sector de profesionais da construcción sinálase que é más caro pero que se acaba rendibilizando. • Concienciación da poboación: consumo efectivamente eficiente.
➤	Reto 4. Impulsar a rehabilitación de vivendas como alternativa eficiente e sustentable á construcción de vivenda nova, en especial en cascos históricos, núcleos rurais tradicionais, e tamén no parque de vivendas con baixa calidade construtiva. • Non xerou consenso completo. Sector de promotoras: - Desmitificar a rehabilitación. - Non rehabilitar o parque de vivendas con baixa calidade construtiva: práctica non eficiente e custosa. - Apostan por derrubar e volver a construír. - Fomento da renovación e rexeneración urbana, non rehabilitación. • Necesidades para o desenvolvemento efectivo deste reto: - Axilizar os trámites para as rehabilitacións. - Política sólida en materia de rehabilitación: axudas e subvencións reais, efectivas e áxiles. - Modificacións das normativas e dos plans de ordenación, por exemplo nos cascos históricos dalgunhas cidades. - Asumible economicamente, accesible e adaptada ás necesidades dos diferentes grupos de poboación. - Rehabilitación do parque de vivendas baleiras, especialmente as que están en posesión da Administración, que non se poñen no mercado porque a rehabilitación é demasiado custosa.

En definitiva...

- Validáronse os catro retos e necesidades propostos na documentación entregada na mesa de vivenda.
- reto 2, sobre o acceso á vivenda, é considerado o máis urxente e prioritario, sendo o resto secundarios ou dependentes deste.
- acceso á vivenda foi tamén o reto que máis diversidade de opinións xerou no debate, onde se recollerón ideas contrapostas sobre o seu significado e as estratexias para acadalo (concretamente: Intervencionismo no mercado, prezo, preferencias sobre os

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
incentivos, problemas existentes co alugueiro, vivenda baleira e poboación diana das intervencións)   • cuarto reto, sobre rehabilitación, non xerou consenso no seu inicial, xa que a pertinencia da rehabilitación da vivenda de baixa calidade foi posta en cuestión e xurdiron novas propostas como a <i>rexeneración urbana</i>. Outros sectores continúan apostando de forma prioritaria pola rehabilitación.• No conxunto dos retos aparece: - a dicotomía entre a necesidade de conseguir prezos asumibles para a poboación e a necesidade de inverter para garantir a calidade dos resultados.- A demanda de considerar a realidade contextual galega á hora de elaborar a estratexia (as rendas, a distribución e tipoloxía territorial etc.).

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS
Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais: • Conseguir unha administración áxil, que facilite a tramitación e acurte os prazos existentes, axilizando a súa vez a relación entre administracións.• Abordar a vivenda de forma interrelacionada coa súa contorna e non de forma illada, considerando aqueles elementos que afectan á calidade de vida das persoas que residen en cada zona do territorio. Polo tanto, potenciar a rexeneración urbana e unha política de territorio que garantan que todas as persoas residentes en Galicia teñan acceso aos servizos necesarios.• Elaborar diagnoses que mostren o panorama real da situación da vivenda en Galicia, e que sexan esas diagnoses as que marquen as liñas de actuación nesta materia.• Potenciar o mercado das segundas vivendas en Galicia (sector promotor).• Impulsar programas sociais de prevención para evitar que persoas en situación de vulnerabilidade cheguen a perder a vivenda (sector de traballo con persoas en situación de vulnerabilidade).

2. Grupo 2: CAMBIO CLIMÁTICO

MESA DE TRABALLO: MEDIO AMBIENTE

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

Consideracións xerais sobre os retos presentados:

- Maior concreción ao falar de medio ambiente, debería centrarse en cambio climático.
- Ter en conta como o cambio climático impacta nas políticas de conservación da natureza, como vai obrigar a desenvolver de forma potente unha economía circular (aínda que non dependa directamente do cambio climático).
- Hai varios datos que non parecen correctos, en concreto os referidos á temperatura, por exemplo.
- A caza é unha actividade que se realiza no 90% do territorio de Galicia e constitúense como as entidades privadas que máis invisten en conservación do medio ambiente, na sustentabilidade do sistema.
- Bótase de menos a inclusión da gandería, da que non se fai ningunha mención
- A educación e sensibilización relacionada co cambio climático pero é fundamental xeneralizar a todos os ámbitos do medio ambiente.
- En relación cos indicadores hai unha boa visión dos datos referidos a agricultura e residuos industriais, as taxas de xeración de residuos urbanos, ao referente a transporte.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Loita contra o cambio climático: adaptación e mitigación.
- Economía circular. Xestión de residuos: urbanos e industriais.
- Conservación do Patrimonio Natural.
 - Xestión sostible do Patrimonio Forestal.
 - Protección e prevención de Espazos Naturais Protexidos: terrestres e marítimos.
- Información, difusión, educación ambiental.
- Medir impactos da agricultura, industria etc por unidade de riqueza producida (VEB).
- Sistema de indicadores estatísticos medioambientais claros e accesibles para Galicia.
- Identificación clara de en que punto estamos e a que punto debemos chegar (p.ex. segundo a axenda 2030) de acordo aos anteriores indicadores.
- Ordenación do territorio vinculada ao desenvolvemento sostible (social, económico e ambiental).
- Creación de emprego vinculada ás potencialidades que ofrece o medio ambiente e o desenvolvemento sostible (empregos verdes).
- RSE ambiental dos sectores produtivos/empresas (melloras na producción, na xestión e nos produtos e servizos para contribuír ao crecemento en termos de sustentabilidade). Redución do impacto ambiental das actividades empresariais.
- Desenvolvemento rural: loita contra o despoboamento mediante a creación de actividades económicas e servizos relacionados co medio ambiente, coa riqueza natural e paisaxística, etc.
- Promover o uso/consumo de recursos sostibles de producción galega.
- Protección dos ecosistemas ante pragas / enfermedades, incendios forestais, invasión de especies exóticas.
- Promover a fixación de CO₂ a través do incremento e xestión sostible forestal.
- I+D+i aplicado a medio ambiente.
- Afrontar os cambios sociais que xeran tendencias cara á separación urbana/rural diferencias nas percepcións sobre o medio ambiente, ámbito rural, etc.
- Buscar o equilibrio entre a sustentabilidade ambiental, social e económica promovendo un desenvolvemento rural tradicional, de calidade diferenciada e con selo de agricultura ecolóxica.
- Cerrar en Galicia o ciclo da economía circular en residuos creando unha industria da reciclaxe para transformar os residuos que separamos en Galicia en materiais (recursos) e así evitar que se transporten a outras Comunidades Autónomas (evitando emisores de gases efecto invernadoiro con dito transporte). Contribuíndo así á creación de postos de traballo nunha industria verde, transformando así os residuos en recursos.
- Control do desperdicio alimentario.
- Diminuir emisións (%).
- Aumentar renovables (%).
- Innovación aplicada a cambio climático.
- Consumo responsable.
- Concienciación e educación ambiental.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

- Agricultura sostenible + Ganadería.
- Empleo verde.
- Simplificación administrativa.
- Políticas exemplarizantes.
- Compra pública sostenible e verde.
- Alianza entre las partes.
- Innovación + innovación
- La necesidad de aprovechar las sinergias positivas de todas las partes de la sociedad para la solución de la problemática.
- Ser quien da valor a la protección del medio y que entre todos lo protegamos contra los incendios y contra las agresiones ambientales.
- Contribuir a una percepción más real posible del rural desde la sociedad urbana con una mentalización que mitigue la distancia entre ambos.

MESA DE TRABALLO: CICLO DA AUGA

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Consideracións xerais sobre os retos presentados: • Existencia dun “<u>Pacto local da auga</u>”, asinado pola Xunta, FEGAMP e entidades locais, que recolle unha diagnose e propostas de actuación. • Partir dun <u>traballo</u> “sólido” e con base en datos fiables, xa consensuado entre as partes que estiveron involucradas na súa elaboración e posterior aprobación. Sen diagnose, é aventurado falar de todo o demais. • Ter en conta os “<u>plans hidrolóxicos</u>” (Galicia-costa, Miño-Sil) e outros indicadores estatísticos. • O razoable sería realizar unha diagnose tendo en conta un marco de referencia que sería a base para a identificación de debilidades e fortalezas e, finalmente, definiríanse os retos. • Ordenar os retos en diferentes bloques. • <u>Normalización de fontes estatísticas</u>. • Destácase que <u>moitos dos problemas aos que hai que fazer frente non se resolven con investimento</u>. • <u>Hai que garantir que os servizos se xestionen e que se financien de forma axeitada</u>. • <u>Formación e sensibilización sobre os consumos</u>. • Acutar mellor o problema do consumo fronte as deficiencias das infraestruturas. • Destácase o interese de incorporar a “garantía de calidade da auga de consumo” e enlazalo co “acceso a través das comunidades de usuarios”, facéndoas responsables da súa xestión. • Hai que diferenciar as cuestións de carácter técnico das administrativas. <u>Importante: xestión e adecuación das tarifas</u>. • Realizar unha <u>avaliación das ameazas</u> (mapa con ameazas, a súa orixe...). • Diminución do uso do auga por parte da poboación. Os consumos unitarios van descendendo, pero <u>hai que traballar moito en temas como a re utilización</u> (incorporación doutras fontes: pluviais, grises...). • Máis planificación e máis visión de solucións integrais (abastecemento non son só billas, senón que esas billas están conectadas coa natureza). • Non só hai que fazer plans e programas de axuda, senón que <u>hai que poñer o foco na súa aplicación e sobre todo no seu seguimiento</u>. • <u>Formación e sensibilización da sociedade</u>, e non falar só de “Galicia Costa” senón de todo o dominio hidráulico da Comunidade Autónoma, coa intervención de organismos de diferentes tipos. • Promover e desenvolver investigación para coñecer os mecanismos e dinámicas das masas de auga. • A importancia de traballar moito na <u>formación/capacitación dos técnicos da Administración</u>. • <u>Promover o uso de infraestruturas verdes</u> como eixe de deseño. • Maior consideración de “xestión integrada”, non tanto por apartados: abastecemento,

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

medio ambiente...

- Fomentar a transparencia entre institucións,
- Clarificación das competencias de cada un (CC.AA., Deputacións, entes locais, Confederacións Hidrográficas...).
- Mellora da estrutura tarifaria en función do custo do servizo.
- Promover agrupacións supra municipais para mellorar a xestión do ciclo do auga.
- Formación a técnicos municipais, que son sobre todo os que levan o día a día da xestión do ciclo do auga.
- Auga de calidade para todos.
- Grandes fugas nas grandes redes.
- Contaminación nas épocas de seca.
- Identificar, estudar e protexer as fontes.
- Transparencia na información e formación para todos.
- Problema da auga e sumidoiros no rural.
- Éxito da metodoloxía na elaboración do “Libro Verde da Auga” de Galicia.
- Reto coa xestión integral do recurso hídrico. Casar oferta e demanda, e incluir os recursos non convencionais (augas rexeneradas, desalgadas, etc.).
- Reto no ámbito industrial:
- Facer más circular o ciclo do auga
- Concienciación e educación
- Nivel de infraestruturas da auga e o seu mantemento.
- Reto coa auga non rexistrada.
- A auga non sobra, cada vez vai ser más escasa
- Captación, tratamiento e re utilización de augas de sumidoiro.
- Os investimentos e o seu mantemento deben de ser costeados desde as empresas de servizos.
- Necesitamos fontes complementarias de auga.
- Non se dá á auga o valor que ten.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Necesidade imperiosa de trasladar a tarifa o custo real da auga, contemplando aspectos como a reposición, mantimentos, etc. Para iso fai falta vontade política (meter o tema no debate) e amplos consensos.
 - Faise necesaria unha clarificación de competencias pero, sobre todo, que cada institución asuma as súas competencias.
 - Falta de coordinación e transparencia entre administracións, tanto a nivel de planificación estratégica como a nivel de xestión (datos e información xeral -“revolución tecnolóxica”-, compartir infraestruturas e xestión - agrupacións supra municipais -, etc.).
 - Existe un problema derivado do cambio no réxime de precipitacións e períodos de garantía dos embalses (deseñados para outro réxime), caudais ecológicos... Faise necesaria a incorporación doutras fontes de auga, recursos non convencionais como a reutilización, desalgado, etc.
 - Existe un reto relacionado co modelo de xestión da auga, especialmente no rural; debería ser revisado para facelo máis sostible. Faise necesario abordar tamén o tema das fontes de auga non rexistradas.
 - Existen aspectos colaterais con elevado impacto na calidade das masas de auga, como o mantemento dos bosques de ribeira e temas urbanísticos.
 - Formación e sensibilización sobre o consumo do auga, dirixidas tanto a consumidores finais (incidindo principalmente na xente nova, para actuar sobre un “cambio de conciencia”), como a industria e agricultura como grandes consumidoras, e a persoal técnico dos Concellos. Pero para concienciar sobre o valor da auga, tamén se fai necesario, de novo, revisar as tarifas (custo real do auga).
 - Faise necesario un maior coñecemento sobre o comportamento e interacción das masas de auga desde todas as perspectivas (pluviais, superficiais e subterráneas), e aplicar coñecementos cunha visión integral do ciclo da auga (existen retos relacionados co destino dos lodos de depuración, existen retos vinculados aos novos contaminantes, etc.).
- Finalmente**, indicar que durante o debate se mencionan traballos e metodoloxías xa utilizadas que poden ser de utilidade para unha mellor diagnose e proposta de retos, entre eles:
- Pacto da auga e documento “Estudo operativo xurídico financeiro da xestión dos servizos da auga”.
 - Libro Verde da Auga de Galicia.
 - Plan Hidrolóxico (Augas de Galicia e Confederacións Hidrográficas).

MESA DE TRABALLO: EFICIENCIA ENERXÉTICA

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Consideracións xerais sobre os retos presentados: • Considera <u>acertados os retos</u> contemplados no documento, tanto no que se refire ao contido coma ao orde que seguen. • “Continuar co fomento de actividades asociadas ao ciclo de aproveitamento da biomasa térmica” <u>engadindo “e tamén do autoconsumo”</u>. As vivendas e as empresas van a presentar modificacións substanciais, non serán soamente consumidoras de enerxía senón tamén xeradoras de enerxía. <u>Será moi relevante crear hábitos e cultura de aforro e eficiencia enerxética</u>, así coma dotar aos fogares de autoconsumo e intelixencia (a través das tecnoloxías IOT, Big Data, etc.). Engade a <u>conexión deste punto con “Limitar a comercialización de equipos de baixa cualificación enerxética”</u> e <u>incide en que hai que dotar aos fogares de más domótica e más equipamento intelixente</u>. Conclúe que <u>o sector doméstico ha de ser un dos ámbitos prioritarios para focalizar as axudas e crear hábitos de aforro e eficiencia enerxética</u>. • En relación coa transición cara unha economía baixa en carbono vai mudar a forma na que se produce a enerxía: as centrais térmicas ou deixarán de funcionar ou reducirán o seu funcionamento e ganará peso a producción de <u>enerxías renovables</u>, ámbito no que Galicia ten un <u>elevado potencial</u> a escala mundial: conta cun <u>parque de xeración moi diversificado</u> o que supón unha oportunidade para a hibridación enerxética. En canto a enerxías renovables considera que no sector doméstico pódense lograr fogares confortables, respectuosos co medio ambiente e climatizados a prezos competitivos -o que ten un impacto na renda das familias. En canto a industria e ao sector do transporte o gran reto é estender a rede de gas e intentar que poida chegar á mobilidade e á xeración de calor en procesos industriais. • Cando se aborda o tema do sector primario, mencionase a relevancia de incluír aos buques de pesca, ainda dependentes dos derivados do gasoil. O feito de contar con Reganosa supón unha avantaxe competitiva para a introdución do gas no sector marítimo. • Cando se toca o punto de pobreza enerxética propónse que, ademais de proporcionar axudas económicas, habilitar unha partida para “bono social” nas distintas axudas da Xunta. Destaca que o segmento de poboación afectado por pobreza enerxética e o que conta con electrodomésticos menos eficientes e que se deberían de habilitar axudas para renovar os electrodomésticos. • Matizar a terminoloxía técnica utilizada para ganar corrección, como por exemplo “climáticas” por “meteorolóxicas” ou “contaminación” por “emisións GEI (Gases de Efecto Invernadoiro)”. • <u>Fomentar a biomasa pero “sen prexudicar á calidade do aire das cidades”</u>. • <u>Fomento dos edificios intelixentes</u>. • Dos combustibles líquidos, o gas é o combustible fundamental de transición en calor industrial. Non se ve a biomasa como combustible de futuro en calor industrial, pero vai

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

ser necesario consideralo durante un tempo en coixeración.

- A transición enerxética representa unha oportunidade para que Galicia se manteña como un referente nacional no ámbito das enerxías renovables. Para isto hai que apoiar a innovación tanto nas tecnoloxías relacionadas coas fontes actuais (eólica), coma en novos vectores enerxéticos (eólica mariña) a través do impulso a proxectos piloto.
- En canto aos sector residencial e a dixitalización do mercado eléctrico é necesario flexibilizar ó mercado enerxético para que poidan acceder novos operadores.
- Deberíase de traballar na captación de recursos privados para financiar ou investir nos novos proxectos de mellora da eficiencia enerxética.
- A calidade das redes eléctricas no rural. Fálase de fixar poboación no rural pero é necesario contar con redes de calidade tanto para cuestiós de vivenda como empresarial.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Unha proposta inicial de estruturación e priorización:

Visión: liderado renovable.

Obxectivos:

- Mellora da Eficiencia enerxética / Máis Aforro enerxético/ Máis Descarbonización / Máis Autoconsumo
 - Sectores (priorizando nos que menos se avanzou):
 - Residencial/vivenda/fogar/residencial (pobreza cero, vivenda mellorada, de nova construcción, mantemento).
 - Primario:/Agro/Gandeiría/Pesca.
 - Transporte.
 - Servizos/Hostalaría.
 - Industria.
- Tecnoloxías:
 - Biomasa. Biogás, Eólica. Xeotermia. Bomba de calor.
 - Hibridación de tecnoloxías.
- Crecemento económico:
 - Fomento da economía ligada á eficiencia enerxética e dos negocios baixos en carbono: novas empresas/novo tecido empresarial/ atracción de inversión/ fiscalidade.
 - Emprego: novas profesións, capacitación, formación profesional, novas titulacións. (Hai un déficit de novas profesións e capacitación para os requisitos das novas instalacións).
- Obxectivos de carácter transversal:
 - Innovación: I+D+i, innovación non tecnolóxica, big data.
 - Concienciación. Educación. Comunicación. Formación para os maiores no uso das instalacións térmicas.

MESA DE TRABALLO: MOBILIDADE

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Consideracións xerais sobre os retos presentados: • Aposta polo transporte público e colectivo.• Na actualidade aínda hai moitas localidades que non dispoñen desa alternativa, tampouco o ferrocarril constitúe unha alternativa efectiva en moitas localidades.• Transporte sostenible eficiente, pero con sentido• Transporte intelixente• Multimodalidade• Modernización de servizos/infraestruturas. Se precisa dispor dunha rede de transporte público que permita desprazarse desde a orixe ata o destino a un coste razonable e nun tempo non excesivamente superior á utilización do vehículo privado.• Seguridade• Galicia como centro loxístico eficaz e eficiente• Cidades sostenibles/Dinamización do rural• Transición xusta (impacto no emprego), crea emprego• Regulación (uso do vehículo privado, competencia no transporte público...)• Formación/Sensibilización• Medidas incentivadoras.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Formación/Sensibilización da cidadanía.
Desenvolverse accións de concienciación que promovan a utilización do transporte colectivo e incluso de incentivos para tal fin.
- Apostar polo transporte público e colectivo.
Desincentivar o uso do vehículo privado ofrecendo alternativas óptimas de transporte público, sostible e a un custo razonable.
- Transporte sostible eficiente, pero con sentido. Transición hasta dar co modelo de mobilidade máis óptimo.
- Multimodalidade.
- Debe potenciarse a través de nodos correspondentes.
- Transición xusta (impacto no emprego).
- Modernización de servizos/infraestruturas. As infraestruturas serán imprescindibles para permitir o despegue do transporte sostible.
- Seguridade.
A seguridade é fundamental. A “comodidade” é importante, pero de pouco serve se non hai seguridade.
- Transporte intelixente.
- Cidades sostibles/Dinamización do rural.
- Galicia como centro loxístico eficaz e eficiente.
- Medidas incentivadoras.
- Regulación (uso do vehículo privado, competencia no transporte público...)

3. Grupo 3: COMPETITIVIDADE

MESA DE TRABALLO: Infraestruturas

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Os retos e necesidades propostos inicialmente nesta mesa foron: • Completar a articulación da rede de infraestruturas de transporte de Galicia co exterior e a conexión entre os principais eixes exteriores.• Garantir que un alto porcentaxe da poboación se sitúe a 15 minutos ou menos do acceso á rede de Vías de Altas Prestacións.• Mellorar a seguridade viaria, co fin de que o número de vítimas de accidentes de circulación nas estradas galegas sexa mínimo.• Reducir a sinistralidade e as mortes e feridos graves nas estradas.• Priorizar o investimento en mantemento, xestión e conservación da rede.• Rematar a rede básica de autovías e estradas autonómicas, desenvolver sistemas de transporte intermodais que fomenten o emprego dos medios de transporte colectivos.• Impulsar o papel do sistema portuario para o crecemento socioeconómico de Galicia.• Coordinar un esquema integrado e único de infraestruturas portuarias, aeroportuarias e ferroviarias, complementadas co transporte por estrada.• Promover solo industrial accesible mediante distintas fórmulas e acorde cos plans territoriais, os condicionamentos loxísticos e a demanda industrial.• Asegurar o suministro enerxético de calidade a prezos competitivos.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Elaborar un Plan director de Infraestruturas que deseñe unha rede de infraestruturas viable, adaptada ás necesidades dos distintos usuarios do 2030 e de forma coordinada coas Administracións Xeral e Local

- Completar a articulación da rede de infraestruturas de transporte de Galicia. Garantir que as inversións realizadas por elas contribúen a conseguir os obxectivos fixados a nivel autonómico
- creación dunha rede integral de infraestruturas funcional, competitiva, segura, acorde coa política territorial e accesible desde os distintos territorios.
- Impulsar a implantación de novos medios de mobilidade sustentable para zonas do rural pouco poboadas e afastadas.
- Poñer en marcha sistemas de transporte intermodais que fomenten o emprego dos medios de transporte colectivos.
- Aumentar a capacidade e mellorar a calidade, funcionalidade e seguridade das vías de comunicación.
- Impulsar o papel do sistema portuario para o crecemento socioeconómico de Galicia.
- Medidas que reduzan o impacto ambiental dos combustibles usados no transporte marítimo.
- Coordinar un esquema integrado e único de infraestruturas portuarias, aeroportuarias e ferroviarias, complementadas co transporte por estrada que vertebre o territorio autonómico, transformando as infraestruturas competidoras en infraestruturas competitivas.
- Asegurar que unha alta porcentaxe da poboación sitúese a 15 minutos ou menos do acceso á rede de Vías de Altas Prestacións, garantindo unha rede de infraestruturas funcional, competitiva, segura, acorde coa política territorial e accesible, para contribuír na loita contra o despoboamento do rural.
- Remodelar o sistema de peaxes de forma que se mellore a competitividade.
- Impulsar medidas que analicen o uso das vías de transporte por estrada para garantir a eficacia dos investimentos en mantemento.

Seguridade e siniestralidade:

- Deseñar unha rede de centros de xestión da información do tráfico e a infraestrutura que permitan a execución de accións preventivas de seguridade viaria
- Impulsar a conexión de infraestruturas e vehículos para a realización de comunicacóns e actuacións preventivas que reduzan o número de accidentes (sinalización intelixente, avisos nos vehículos)
- Instalación de elementos nas estradas que minimicen os danos en caso de accidente (estradas que perdoan)
- Mellorar a seguridade dos usuarios vulnerables con elementos de seguridade activa e pasiva nas estradas
- Coordinación coas administracións locais para o impulso de actuacións de seguridade en

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

estradas municipais e travesías

- Mellorar a seguridade viaria, co fin de que o número de vítimas de accidentes de circulación nas estradas galegas sexa mínimo
- Realizar actuacións de formación, concienciación e educación, especialmente dos colectivos vulnerables, con especial atención ás travesías e as vías próximas que conflúen co Camiño de Santiago.

Vehículo autónomo:

- Impulsar o desenvolvemento de novas tecnoloxías relacionadas co vehículo autónomo que sitúen a Galicia na vanguarda do sector da automoción
- Poñer en marcha medidas que garantan unha correcta implantación dos vehículos autónomos nas estradas galegas.

MESA DE TRABALLO: I+D+i

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

Os retos e necesidades propostos inicialmente nesta mesa foron:

- Incrementar o gasto en I+D+i, especialmente no referente ao gasto privado.
- Fomentar a innovación nas PEMES para ser competitivas, o investimento público para atraer investimento privado, a transferencia da investigación ao mercado e crear oportunidades para o talento investigador e emprendedor.
- Mellorar a coordinación entre centros de investigación para evitar duplicidades, potenciar as liñas más decisivas para o futuro da investigación e aproveitar eficientemente os recursos dispoñibles.
- Consolidar os recursos humanos dedicados á investigación en todos ós ámbitos.
- Reforzar a investigación, a innovación sanitaria e a transferencia de resultados á sociedade.
- Impulsar aos grupos de investigación mediante unha definición clara das súas liñas de investigación.
- Fomentar a actividade investigadora en áreas de prioridade para Galicia co apoio á investigación singular desenvolvida nos Campus de Excelencia Internacionais e nos Centros de Investigación singular.
- Potenciar o proceso de selección, formación e atracción do persoal investigador que se poida incorporar ao sistema de I+D+i universitario.
- Dotar de infraestruturas de investigación e servizos de acceso á información e á transferencia de resultados.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

A reflexión realizada na mesa de traballo identificou finalmente os seguintes retos

- Avanzar no modelo especialización e mellorar o posicionamento de Galicia como rexión innovadora: se considera fundamental avanzar en el proceso de especialización establecido por la RIS3 de Galicia, reforzando las capacidades de I+D+i en estos ámbitos de especialización y potenciación inversión en I+D+I en éstos sectores estratégicos para avanzar hacia un modelo productivo capaz de competir e innovar con respecto al resto de regiones de Europa
- Incrementar o investimento en I+D+i en Galicia, tanto por parte da administración pública, como por parte da iniciativa privada. Neste sentido, considérase prioritario:
- Fomentar a cultura de innovación nas empresas
- Establecer incentivos e programas efectivos de financiamento para I+D+i,

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

especialmente nas pemes e sectores-ámbitos de especialización de Galicia.

- Dinamizar a transferencia de coñecemento ao mercado (universidades, centros públicos e privados de investigación, clústeres e empresas).
- Xerar, reter e atraer talento para I+D+i en Galicia:
 - Minimizar o éxodo de talento innovador: os nosos profesionais fórmanse aquí e vanse fóra a traballar.
 - a incorporación de talento e persoal dedicado a I+D+i dos centros de coñecemento ás empresas.

MESA DE TRABALLO: TICs

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Os retos e necesidades propostos inicialmente nesta mesa foron: • Fomentar o despregamento de infraestruturas de telecomunicación para a vertebración territorial e como catalizador da innovación e a captación de investimento e o despregamento de servizos para garantir a conectividade dixital. • Desenvolver a economía dixital para o crecemento, a competitividade e a internacionalización das empresas. Cambio profundo do modelo produtivo para conseguir unha economía sustentable e innovadora, a través do uso intensivo das TIC. • Mellorar a administración electrónica e solucións dixitais para unha prestación eficiente dos servizos públicos co fin de incrementar a eficacia e eficiencia das nosas Administracións e optimizar o gasto público, mantendo ao mesmo tempo uns servizos públicos universais e de calidade. • Reforzar a confianza e seguridade no ámbito dixital. • Impulsar o sistema de I+D+i en TIC. • Competencia dixital da cidadanía como base esencial para un emprego de calidade, a cohesión social e a calidade de vida; a formación de novos profesionais TIC.. • A transformación e articulación dos axentes do sector TIC para convertelo en sector estratégico de futuro e tractor do resto de sectores clave para Galicia.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS
Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais: • Situar as TIC como un elemento transversal e fundamental para contribuír a dar resposta ás distintas prioridades: Demografía, medio ambiente e cambio climático, cohesión social e territorial e competitividade e innovación • Asegurar que Galicia dispoña das persoas coa formación dixital necesaria   - Aumentar a oferta de profesionais das TIC - Estimular o talento precoz no campo das TIC e fomentar o atractivo vocacional das profesións científico-tecnolóxicas entre a poboación máis nova - Fomentar as habilidades dixitais básicas de todos os profesionais para abordar a modernización tecnolóxica dos postos de traballo convencionais - Promover que a cidadanía teña as habilidades necesarias para desenvolverse plenamente na contorna dixital na súa vida privada • Promover a especialización tecnolóxica centrándose en: - Non contar só coas infraestruturas de comunicación adecuadas, senón tamén as infraestruturas de computo, almacenamento e seguridade

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

- Promover o desenvolvemento e a adopción de solucións baseadas en novas tendencias dixitais disruptivas en liña co marco europeo: 5 G, intelixencia artificial, supercomputación, *big data*, ciberseguridade, etc
- Promover un clima de confianza que respecte os estándares éticos e de privacidade dentro dun marco legal apropiado
- Reduza as barreiras para a creación de empresas de base tecnolóxica e a posta en marcha de testbed' s que aceleren as probas piloto de solucións dixitais innovadoras
- Promover o sector das TIC como sector en si mesmo, ten amplas oportunidades de explotación.
- Fomentar a DEMANDA de solucións dixitais para:
 - Sensibilizar, difundir e formar ao tecido empresarial galego
 - Aumentar a colaboración intra e inter-administrativa
 - Promover alianzas e instrumentos que promovan a aliñación entre a oferta e a demanda
- Asegurar a aliñación estratégica dos desafíos e necesidades do campo das TIC co establecido no proceso de reflexión da futura Estratexia Dixital de Galicia 2030 e a Estratexia de Especialización Intelixente (RIS3) de Galicia.

MESA DE TRABALLO: Fomento de actuacións económicas (Industria e Servizos)

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Consideracións xerais sobre os retos presentados: • É necesaria unha reflexión estratéxica sobre a economía e o emprego en Galicia en 2030 que teña en conta: - As limitacións que supón a importancia das pemes na economía galega, o actual nivel de desenvolvemento das infraestruturas, o fenómeno de deslocalización, etc.... - A presenza de empresas tractoras e líderes a nivel nacional e internacional en determinados sectores - E debería integrar os compromisos e obxectivos estratéxicos asumidos noutros plans en vigor, como a RIS3 ou a Axenda dixital, así como as reflexións previas realizadas polos axentes sociais sobre o sector (Po. Ex. o estudo do CES "Por unha alianza non sector industrial galego: 50 propostas" - Debe desenvolverse cunha visión de país e a longo prazo, é dicir, que o foco estea en dotar á rexión dos elementos estruturais que permitan o progreso económico e empresarial, no canto das axudas individuais. Considérase que tería maior focalización en proxectos grandes relativos a infraestruturas (loxística, conectividade,...), simplificación administrativa ou capacidades formativas e cambio cultural que dar pequenas axudas que a medio prazo non van ter efecto nos avances da rexión. - A visión a 2030 debería construírse con obxectivos permitan visualizar os avances a curto prazo e, á súa vez, situar adecuadamente a Galicia con respecto aos seus obxectivos a longo prazo. • Considérase que existen varios retos transversais que teñen incidencia sobre o sector industrial: - Reto demográfico, a dinámica demográfica actual supón un problema en relación a dispoñibilidade de poboación activa a futuro, polo que se traslada que será necesario atraer poboación de fóra de Galicia para manter e dinamizar a actividade económica. - Reto en relación á dispoñibilidade e conexión de Infraestruturas como elemento básico para o desenvolvemento económico. - Reto Innovación e TIC, como elemento tractor de xeración de valor engadido e transformación do sector empresarial.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

A reflexión realizada na mesa de traballo, identificou como retos de Galicia para 2030 en relación á industria e servizos os seguintes:

- Transformar o tecido industrial nun tecido avanzado, intelixente e aliñado coas tendencias internacionais da Fábrica Intelixente e Industria 4.0:
 - Definir a oferta tecnolóxica e aplicar as novas tecnoloxías para o despregamento da Industria 4.0
 - Progresar na hibridación sectorial para avanzar cara á industria 4.0

Para iso considérase que hai tres retos básicos en Galicia:

- Dispoñer de talento capaz de liderar esta transformación dixital: retención e atracción de talento e capacitación das persoas e organizacións para liderar o proceso de cambio nas empresas. En relación á capacitación ponse especial énfase na potenciación do desenvolvemento de *soft-skills* (liderado, traballo en equipo, etc.), tanto nas universidades como nas empresas
- Innovación, apostar polo coñecemento como elemento xerador de novos produtos e servizos capaces de incrementar a aportación de valor engadido.
- Avanzar no despregamento de acceso a internet en polígonos industriais, contornas rurais, vilas e centros históricos das cidades, especialmente importante para a industria, a diversificación da actividade económica nas zonas rurais, o comercio e o turismo.
- Favorecer o crecemento das PEMEs para aumentar a produtividade e crear economías de escala asociadas a un maior tamaño empresarial
 - Fortalecer as microempresas, especialmente en sectores tradicionais e emerxentes (agricultura, turismo, artesanía) e en sectores con potencial de crecemento e exportación.
 - Avanzar na incorporación da innovación e as TIC nas pemes. Considérase que o mundo tecnolóxico evoluciona moi rápido e as empresas pequenas non teñen visión sobre as oportunidades que supón. Propónse reforzar o asesoramento e a formación sobre que tecnoloxías poden ser más útiles, que modelos de negocio son máis adecuados á súa situación, que formación pode permitir aos empresarios escalar o seu modelo
 - Incrementar a cooperación empresarial como elemento de crecemento inorgánico das empresas, que incremente á súa vez a competitividade e a actividade económica
 - Xerar elementos que reduzan a aversión ao risco e incentiven o investimento privado nas pequenas empresas: Lei de segunda oportunidade aplicada a PEMEs
 - Poñer en valor nos mercados a creatividade, a calidade e o produto local, producido e deseñado en Galicia.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

- Fomentar a creación e o crecemento - consolidación das empresas
 - Impulsar a iniciativa emprendedora: favorecendo o acceso ao financiamento e eliminando elementos tributarios-fiscais que inhiben o emprendemento
 - Avanzar cara ao modelo de “Portelo único”: simplificación da tramitación administrativa para a creación de empresas. Trasládase como modelo de referencia Portugal
- Aumentar o volume das exportacións. Incrementar as empresas de base exportadora evolucionando cara á exportación de bens elaborados, servizos especializados e tecnolóxicos fronte á exportación de materias primas ou bens non elaborados.
- Atraer investimentos a Galicia / incrementar o investimento estranxeiro no noso territorio: Incentivación fiscal e axudas específicas para a implantación de actividade empresarial en Galicia
- Potenciar a actividade económica vinculada ao concepto de economía circular, fronte a outros modelos que son cuestionables desde o punto de vista da sustentabilidade
- Potenciar a marca Galicia como territorio atractivo para a innovación e investimento económico. Considérase necesario a realización dunha gran campaña de comunicación que sitúe a Galicia como unha contorna atractiva para atraer investimento estranxeiro e traccionar o investimento interno das empresas galegas ou con centros de traballo no noso territorio. Enténdese que sería un elemento catalizador para a dinamización económica e a consolidación -internacionalización das empresas.
- Mellorar a política e infraestruturas loxísticas e aeroportuarias, a finalización de infraestruturas pendentes, a conexión entre modos de transporte (importante coa chegada do Ave) e a dotación de servizos avanzados nos polígonos industriais, áreas loxísticas e portos..
- Actualizar o prezo da enerxía e a política enerxética, tendo en conta que actualmente supoñen un custo moi alto para as empresas e poden chegar a supoñen un freo da produtivididade das mesmas.
- Finalmente, trasládase como reflexión por parte dun colectivo de participantes que o sector turismo, aínda que é un sector en alza, debe de ter instrumentos de axuda específicos.

MESA DE TRABALLO: Fomento de actuacións económicas (Sector primario)

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Os retos e necesidades propostos inicialmente nesta mesa foron: • Lograr explotacións más competitivas e desenvolver o potencial das áreas rurais.• Incentivar a mobilidade de terras coa reforma e ordenación das estruturas agrarias, de xeito que a superficie útil abandonada sirva para aumentar a base produtiva. Seguir coa introdución dos plans de aproveitamento de cultivos, a adopción de medidas de protección do medio ambiente e as medidas para evitar o abandono das terras nos procesos de concentración parcelaria.• Elaborar un mapa de solos de Galicia.• Mellorar as condicións produtivas das explotacións galegas mediante un acondicionamento das estruturas, os investimentos nas explotacións e a incorporación de mozos e mozas á actividade agraria.• Fortalecer as medidas para apoiar o mantemento da actividade agraria en zonas desfavorecidas de montaña e noutras zonas diferentes das anteriores mediante un sistema de indemnizacións e no que se ten en conta a especificidade das explotacións con superficies na zona de Rede Natura 2000.• Asesorar aos traballadores e traballadoras do campo sobre os cultivos más axeitados para cada explotación e más rendibilizados polo mercado.• Adoptar medidas que garantan que as granxas galegas perciban unha remuneración xusta polo leite que cubra os custes de producción.• Aproveitamento do potencial do sector agrícola, como base da producción alimentaria de calidade. Reivindicar a utilización, consumo e distribución de produtos agroalimentarios galegos para pór en valor os nosos recursos e para xerar riqueza mediante o peche do ciclo produtivo no noso País.• Optimizar nas industrias de transformación, de distribución e de comercialización de produtos agrarios o acceso aos mercados e mellorar a súa competitividade para garantir a súa viabilidade económica e social, co fin de favorecer a pervivencia e consolidación do tecido económico, ademais de fomentar a creación de emprego directo.• No que atinxe ao sector pesqueiro, mellorar as canles de comercialización e da identificación e posta en valor dos produtos da industria extractiva e transformadora, e, en particular no sector da acuicultura onde a comunidade autónoma conta con un importante potencial de crecemento.• Desenvolver un Plano Estratégico para a mellora do marisqueo e da pesca de baixura que permita a unha maior recuperación das capturas e a obtención duns ingresos dignos para manter a actividade.• Mellorar o aproveitamento do potencial do sector forestal galego: Promover o uso de biocombustibles, promocionar o uso da madeira na construción.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

A reflexión realizada na mesa de traballo, identificou como retos de Galicia para 2030 en os seguintes::

- Fixar poboación no rural e promocionar a substitución xeracional no sector primario.
- Dinamizar a cadea de valor completa do sector primario, desde a extracción, producción, transformación e comercialización de produtos do sector primario:
 - Reforzar os instrumentos de planificación do sector primario, traballando desde análise de tendencias dos mercados
 - Dar visibilidade e difundir o coñecemento sobre a realidade actual, oferta actual de produtos galegos do sector e o impacto do mesmo, especialmente no medio rural galego
 - Fomentar a diferenciación do produto, en relación á posta en valor dos produtos en termos de calidad, producción sustentable, saudable -dieta, etc., para minimizar a competencia por prezo
 - Reforzar os procesos de transformación e comercialización, a través do control e desenvolvemento de novas canles de comercialización.
- Incrementar o tamaño e a rendibilidade das empresas do sector primario:
 - Desenvolvendo incentivos fiscais para o investimento empresarial no sector primario
 - Minimizando e eliminando trabas lexislativas e burocráticas vinculadas á apertura e consolidación de iniciativas empresariais
- Renovar e modernizar as explotacións agrogandeiras, pesqueiras e forestais:
 - A través de instrumentos financeiros de apoio á modernización da mesma e introdución de enerxías renovables na mesma (P. Ex. Substitución de motores que empregan enerxía fósil por motores eléctricos)
 - Impulsando a dixitalización no sector primario e aplicación da industria 4.0 (en relación á tecnificación das tarefas e procesos, e utilización de técnicas de análises de datos como elemento que permita gañar competitividade).
- Fomentar da I+D+i no sector primario:
 - Fomentando a transferencia de coñecementos efectivo entre os axentes do sector primario galego e entre empresas complementarias e auxiliares
 - Maior investimento público-privado en I+D+i e mellorando as condicións do persoal investigador do sector
 - Proponse a creación do centro de investigación para a pesca.
- Mellorar as infraestruturas portuarias e portos pesqueiros e a conexión con outras infraestruturas de transporte
- Mellorar a xestión das importacións, igualando as condicións das importacións de terceiros países (estándares sociais, laborais e ambientais)
- Mellorar na xestión dos fondos comunitarios destinados ao sector, especialmente en relación a intervención en relación a un plan de transformación do sector. As persoas

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

asistentes trasladan a sensación os fondos FEMP [7%]) non se invisten están a “gastarse”

- Reforzar o coñecemento sobre os activos para o sector primario. Considérase necesario elaborar un Mapa de solo de Galicia que permita mellorar o coñecemento (de maneira moi dinámica) os tipos de solo, superficies, especies e especialmente interesante para os propietarios das explotacións.
- Optimizar a gobernanza do monte e a mobilidade de terras como elementos para facer más rendibles as explotacións, eliminar ineficacias na xestión...
- Loitar contra o cambio climático e sustentabilidade para manter a actividade no sector agrogandeiro, forestal e pesqueiro #ante os efectos adversos deste fenómeno.
- Aproveitar as oportunidades que supón a economía circular para a mellora da eficiencia nas explotacións e xerar novos nichos de negocio (“Ensinar” ás empresas/produtores a sacar rendemento aos subprodutos)

4. Grupo 4: COHESIÓN SOCIAL

MESA DE TRABALLO: Inclusión Social e Igualdade

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoracións xerais: • Acordo en liñas xerais cos retos e necesidades propostos se ben foron matizados e perfilados en gran medida. • Demandaron a incorporación á redacción dos retos de: - Un concepto máis aberto de “inclusión”, referido ao conxunto da sociedade. - Un enfoque máis preventivo e menos paliativo. - O enfoque da interseccionalidade e discriminación múltiple. - O enfoque do mainstreaming/targeting, é dicir, deseñar e implementar desde políticas más xerais ata políticas más específicas en función das necesidades. - A perspectiva territorial (consideración das diferenzas da pobreza e a exclusión no medio urbano e no medio rural). - Maior transversalidade na definición dos retos (conexión co ámbito sanitario, fenómenos como o cambio climático, o cambio tecnolóxico etc.).   • En xeral, un deseño de retos más novedosos que impliquen un enfoque que garanta un cambio no modelo de atención.
Comentarios sobre os retos: • Preocupación polo posible aumento da pobreza se efectivamente se reducen os fondos europeos. Importante asegurar o financiamento. As distintas achegas recollidas á hora de valorar os retos e necesidades propostas foron as seguintes: • Incluir colectivos vulnerables que non están recollidos e que debían estar expresamente mencionados, como o de persoas con problemas de saúde mental. • Facer unha ampla referencia ás persoas ou grupos que están en situación de vulnerabilidade, independentemente do factor que a xere. • Realizar unha mención específica á poboación xitana, pola incidencia maior da pobreza e da infravivenda entre estas persoas. • Contemplar a pobreza infantil desde a perspectiva da infancia. • Considerar conceptos como a herdanza da pobreza e o ciclo da desvantaxe. • Mencionar tamén as familias con persoas en situación de dependencia a cargo, xunto coas familias con menores a cargo. • Conectar a crianza de nenas e nenos como posible factor de exclusión co reto demográfico. • Contemplar a inmigración non so desde o punto de vista da exclusión, senón como un activo potencial en moitos aspectos relacionado co reto demográfico. • Incluir no reto 3 (“Eliminar a discriminación por razón de sexo e protexer e apoiar ás

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- mulleres que sufren violencia de xénero") a discriminación por orientación sexual.
- En relación co reto 2 ("Aumentar a integración sociolaboral, a contratación e o emprego por conta propia das persoas migrantes e persoas pertencentes a comunidades marxinadas e a colectivos más vulnerables, mediante o desenvolvemento de accións integrais que fomenten a diversidade e a igualdade de trato e a loita contra todo tipo de discriminación") é importante definir novos modelos de formación profesional adaptada para persoas en risco de exclusión. O recoñecemento da experiencia laboral e das competencias adquiridas no estranxeiro son de vital importancia no caso das persoas migradas.
 - Cando se fala do "senfogarismo" engadir referencias a situacións como o chabolismo ou outras situacións de infravivenda.
 - Incluír como un elemento novo de exclusión a fenda dixital e como vai influír a transformación dixital do mercado de traballo nos colectivos vulnerables.
 - Asegurar un sistema de garantía de ingresos: garantir un sistema áxil de ingresos mínimos para que as persoas accedan aos recursos básicos e garantía de recursos nos fogares nos que habite unha persoa en situación de dependencia.
 - Garantir a vivenda social erradicando a pobreza enerxética.
 - Conceder maiores incentivos a aquelas empresas con compromiso social.
 - Poñer en marcha políticas de axudas en materia de maternidade.
 - Analizar necesidades laborais reais para persoas en situación de risco.
 - Simplificar a xestión das axudas das administracións.
 - Poñer en marcha un comisionado para loitar contra a soildade e o impacto negativo que ten na sanidade e sobre os custos sanitarios.
 - Aplicar un enfoque ás políticas sociais que sitúen a persoa como centro.
 - Desenvolver modelos de acreditación de competencias por certificación profesional, e impulsar novos modelos de FP adaptada ás características e necesidades de colectivos con dificultades de inserción.
 - Flexibilizar o horario nas administracións públicas.
 - Implementar figuras como o mediador ou a mediadora intercultural nos centros sanitarios.
 - Fomentar a conciliación da vida laboral e familiar: escolarización gratuita dende 0-3 anos.
 - Asegurar recursos para unha educación universal accesible e inclusiva.
 - Fortalecer a concienciación da cidadanía ante casos de violencia de xénero, exclusión social e situacións de pobreza.
 - Fomentar o apoio ao autoemprego e emprendemento e máis axudas directas.
 - Profundar na coordinación das administracións públicas e as organizacións non gubernamentais.
 - Engadir no reto 4 ("Facilitar o acceso e o mantemento da vivenda en condicións de habitabilidade e nunha contorna inclusiva, poñendo o foco nas familias más vulnerables con menores, así como nos mozos e mozas") medidas concretas como o control e a obriga de manter o parque inmobiliario.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Necesidade de reducir a carga burocrática e simplificar os procedementos administrativos; posta en marcha dun sistema de “ventanilla única”.
- Promover o desenvolvemento do concerto social.
- Acadar a coordinación das administracións públicas.
- Inclusión da saúde mental no PEG para a súa abordaxe sistémica.
- Erradicar a pobreza e acabar coa exclusión. Disenso entre as persoas participantes ao respecto: dunha banda, propónse reducir o índice de pobreza á metade; outro sector, porén, fala de erradicala por completo na formulación como reto de futuro.
- Necesidade de levar a cabo un cambio nas políticas fiscais e acadar unha maior eficiencia nas transferencias (todo tipo de rendas e complementos para loitar contra a pobreza e a exclusión, non só a RISGA).
- Incluír no enfoque de loita contra a pobreza as novas situacións de precariedade de persoas e familias que se atopan en situación de exclusión, a pesar de ter un traballo
- Deseñar e implementar un sistema de garantía de ingresos mínimos/renda básica universal.
- Garantir o acceso a servizos sociais, sanitarios, emprego e vivendas dignas para todas as persoas.
- Fomentar unha escola inclusiva, con oportunidades para todos e todas e gratuíta de 0 a 3 anos.
- Evolucionar desde a atención á emerxencia ata potenciar a prevención.
- Aproveitar o potencial inclusivo do sector primario como fortaleza e reducir o círculo de exclusión territorial, ademais da produción doutras externalidades positivas como a economía verde ou a economía social que ofrece moitas posibilidades en canto á integración das persoas con discapacidade e doutros colectivos vulnerables.
- Erradicar o discurso do odio (xenofobia, racismo, machismo...) con medidas impulsadas pola Administración.
- Darlle un peso maior á igualdade de xénero, como estratexia de cara á conciliación, a fenda salarial, o teito de cristal etc.
- Garantir un medio urbano que permita ás mulleres participar na vida pública e privada en condicións de igualdade de forma cómoda, segura e autónoma: “urbanismo de xénero”.
- Visibilizar as mulleres rurais vítimas de violencia de xénero, tendo en conta que no medio rural se debe abordar esta temática dunha maneira específica.
- Definir adecuadamente conceptos como inclusión, igualdade de oportunidades entre homes e mulleres e o de accesibilidade.
- Incorporar e asignar recursos para erradicar a exclusión e a pobreza en todas as políticas públicas e áreas temáticas.
- Romper o illamento e a soildade das persoas maiores e tamén nos colectivos vulnerables.
- Aumentar a intensidade do emprego e a importancia de implicar ás empresas como suxeitos activos que poden facilitar un modelo económico e laboral centrado nas persoas.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

- Ter en conta a saúde mental como elemento asociado á exclusión. Importancia de traballar a detección temprá na escola, a cobertura público-privada, a cobertura en centros penitenciarios...
- Reducir/freiar o despoboamento demográfico garantindo coidados e servizos para toda a ciudadanía, incluíndo como ciudadanía á poboación inmigrante.
- Asegurar a redución drástica da desigualdade entre persoas.
- Xa especificamente relacionado coa xestión de fondos (FSE), repensar os módulos económicos dos custos simplificados xa que se contan horas de atención a persoas usuarias, cando se podería ter fixado un promedio. Fixar os módulos económicos dunha maneira que contribúan a simplificar a xestión.

MESA DE TRABALLO: Cultura

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoración xerais: • Cualificáronos como moi xeneralistas e “curtopracistas”. • Todos os retos presentan ligazóns moi fortes entre si, polo que sempre hai que analizalos como un todo e de forma interrelacionada. Valoración dos retos: ➤ Reto 1: Consolidar unha visión social da cultura como valor esencial e imprescindible para o desenvolvemento integral da sociedade, e a valoración da lingua galega como instrumento-clave da nosa identidade cultural e activo útil para a cidadanía.   - Promover a concepción social de que a cultura é unha prioridade social. - Necesidade de fomentar valores de orgullo sobre a identidade dos galegos e as galegas e sobre os valores tradicionais do rural. ➤ Reto 2: Estimular a producción e a distribución cultural de base por todo o territorio de Galicia, co fin de favorecer a democratización da cultura, isto é, a inclusión e a participación na cultura de toda a sociedade.   - A cultura é fundamental para a calidade de vida dun territorio, relacionándoa mesmo coa saúde da poboación. - Debería achegarse a cultura a cidadanía por todos os medios, aproveitando as oportunidades que brindan as novas tecnoloxías da información e a comunicación. - Propónese a creación dun plan de difusión da cultura que inclúa diferentes ámbitos: educativo , teatro, cine, paisaxe, gastronomía, videoxogos. ➤ Reto 3. Facilitar o acceso á cultura incidindo na igualdade de oportunidades para todas as persoas.   - As bibliotecas públicas deben reinventarse para ser más atractivas para a mocidade, reconverténdose en espazos de intercambio e descubrimento, sobre todo no rural. Apostar pola actualización de fondos e a adaptación de espazos. - Idea de que a cultura non pode ser de balde : hai que poñela en valor. ➤ Reto 4: Promover a cooperación institucional e a boa gobernanza da cultura.   - Articular unha estratexia global da cultura galega, coordinada entre entidades públicas, privadas e o terceiro sector que permita: ○ Compartir o creado de xeito máis sinxelo. ○ Vender conxuntamente as creacións galegas tanto no exterior como no mercado interno. ○ Protexer o talento, sobre todo o emerxente. - Entender o mundo cultural como unha cadea de valor onde todos son de interese para o resto ➤ Reto 5: Asentar un tecido social e empresarial potenciado e fortalecido que desempeñe una actividade que cree riqueza.   - Cómpre promocionar e apoiar a cultura como un medio de vida, xa que é unha gran xeradora de riqueza para o territorio.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- Por iso, hai que apostar pola profesionalización das persoas creadoras. Para dinamizar esta aposta pola profesionalización é necesario:
 - o Promover programas de mecenado.
 - o Incentivos tributarios.
 - o Converter a Galicia en captadora de investimentos externos.
 - o Apoiar decididamente os talentos emerxentes.
- Reto 6: Promover a difusión e a posta en valor do patrimonio cultural e fomentar as accións destinadas a investigar e ampliar o seu coñecemento e as súas necesidades de conservación, restauración e rehabilitación.
 - Resulta necesario especificar “patrimonio material e inmaterial”.
 - Débese promover a investigación cultural, especialmente fóra do ámbito universitario.
 - Proponse crear un instituto de Patrimonio que sexa referente-guía para o resto de entidades e sociedade, promovido pola Administración Pública e con a participación de todo o sector cultural.
- Reto 7: Avanzar na proxección exterior e a internacionalización da producción cultural de Galicia.
 - obxectivo xeral podería ser lograr que Galicia se convertira nun referente internacional na xeración de contidos, estendendo en todo o mundo as creacións galegas. Para iso proponse:
 - o Impulsar campañas promocionais no estranxeiro que vendan a “Marca Galicia” e os seus contidos.
 - o Crear un grupo de traballo que centralice toda a promoción exterior, para que se faga de xeito coordinado.
 - o Establecer alianzas con terceiras entidades foráneas e españolas.
 - o Galicia debe converterse en captadora de investimentos internacionais para o mundo cultural.
 - o Impulsar a través de accións formativas de calidade a figura de axentes culturais especializados na internacionalización.
 - o Estender a producción galega: por exemplo, con videoxogos ambientados e creados en Galicia.
- Reto 8: Fomentar o uso das novas ferramentas dixitais e tecnolóxicas para o desenvolvemento da cultura en todas as súas facetas, potenciando o posicionamento da cultura galega no marco da sociedade dixital.
 - Posicionar a Galicia como un referente internacional na xeración de contidos.
 - Papel central das novas tecnoloxías da información e a comunicación, xa que permitirán que todo tipo de público sexa capaz tanto de crear contidos como de consumilos (democratización da cultura).
 - Apoiar a todas as persoas que aposten por innovar en novos soportes tecnolóxicos. • Promover o “turismo cultural dixital”.
- Reto 9: Apoiar a innovación cultural e a transversalidade da creatividade nos sectores produtivos, así como a colaboración entre as institucións públicas e privadas no ámbito da cultura.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- Promover a coordinación entre organismos públicos, privados e co terceiro sector para impulsar estratexias conxuntas tanto cara o exterior como internamente.
 - Galicia debe prepararse para innovar moito máis rápido do que viña facendo ata o de agora.
 - A cultura debe marcar posición en primeira liña.
- Reto 10: Asegurar a calidad dos servizos públicos culturais: bibliotecarios, museísticos, arquivísticos etc.
- É prioritario repensar cal debería ser o papel que deberían xogar as bibliotecas e outros espazos públicos en 2030.
 - Redeseñar case por completo a Corporación Radio e Televisión de Galicia.
 - A CRTVG debe ser un “elemento exemplificador” para toda a ciudadanía.
 - Redeseñar e democratizar a súa xestión.
 - Suprimir os “programas lixo”.
 - Incrementar a programación cultural de calidade.
- Reto 11: Continuar co proxecto da Cidade da Cultura de Galicia como colaborador do emprendemento, da tecnoloxía e da programación da cultura galega.
- Escaso interese das persoas participantes en tratar este punto.
 - A Cidade da Cultura debe estar integrada na vida cultural de Galicia, adaptando os seus espazos á producción cultural e non ao contrario.
 - Que sirva de referente para albergar os distintos órganos de coordinación e entes que se foron nomeando no resto de retos.
- Reto 12: Fomentar e difundir o uso do galego nos diferentes sectores da sociedade principalmente nos considerados prioritarios e estratéxicos e desenvolver actividades de formación do galego.
- Unha parte significativa de integrantes da mesa defendeu que se debe transformar totalmente a política lingüística de promoción do galego.
 - Estratexias para a promoción do difusión do galego:
 - Manter e promover a diversidade dialectal do idioma.
 - Apostar polo seu uso tamén en contextos más formais e técnicos.
 - Potenciar a CRTVG como elemento exemplificador do uso do galego.
 - Buscar fórmulas que faciliten que a xente nova utilice o galego, tanto en ámbitos rurais como urbanos.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Aumento real dos orzamentos da Xunta de Galicia destinados á cultura.
- Promover o consumo cultural de alta calidade, preferiblemente en galego. Por exemplo: grandes espectáculos ou música clásica, entre outros.
- Eliminar a precariedade laboral no sector cultural, sobre todo no que ten que ver coa fase creativa.
- Débese modificar a lexislación vixente para adaptala á realidade da cultura.
- Promover a participación activa das persoas maiores. Serían un importante activo a ter en conta, actuando como axentes culturais, podendo establecerse canles de interacción coa poboación máis nova, a través do impulso de iniciativas interxeracionais.

MESA DE TRABALLO 2: Emigración/Inmigración

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Valoracións xerais: • Necesidade de modificar o enfoque xeral na formulación de retos e necesidades de futuro neste ámbito: O PEG debe incorporar un enfoque positivo dos movementos migratorios, da emigración galega e, sobre todo, da inmigración. Emigración/inmigración como potencial/riqueza vs. problema/ameaza. • Enfoque do PEG sobre a cuestión migratoria: debe configurarse como un instrumento integral de acción que faga de Galicia un lugar atractivo para residir e que teña como obxectivo atraer nova poboación para a revitalización demográfica. • As problemáticas da poboación foránea non difiren das da poboación autóctona: dificultades de acceder ao mercado laboral, falta de recursos públicos (para a conciliación, por exemplo), problemas de acceso á vivenda, insuficiencia de axudas para paliar situacions de pobreza etc., pero si vense agravadas pola súa situación (especialmente a de quen se atopan en situación irregular). • • Recoméndase a redacción dos retos con linguaxe inclusiva non sexista e substituír o termo “integración” por “inclusión” con carácter xeral. Valoración dos retos: • Reto 1: Garantir a cobertura socioasistencial ao máis de medio millón de galegos repartidos polo mundo.   – Imprescindible garantir esta cobertura, tanto á comunidade galega no exterior como á poboación inmigrante. • Retos 2, 3 e 4, relacionados coa igualdade de oportunidades, o acceso ao mercado laboral e a inclusión social da poboación inmigrante: – Dificultades de acceso ao emprego; presenza en traballos na economía somerxida. – Feminización de traballos relacionados co cuidado de persoas. – Atrancos múltiples asociados á normativa sobre estranxeiría. – Demándase: ○ A mellora da homologación dos títulos, un proceso actualmente dificultoso. Pídense maior flexibilidade na homologación das capacidades, así como unha redución de tempos para este procedemento. ○ A creación dun rexistro actualizado de postos de traballo con maior demanda no mercado. – En materia de inclusión social debe traballarse desde unha óptica que transcendase a situación legal da poboación estranxeira, é dicir, en favor da inclusión social e laboral de todas as persoas que chegan a Galicia, con independencia de que se encontren en situación regular ou non. • Reto 5: Potenciar os cursos de idioma, xa que resultan esenciais para a integración social e laboral da poboación inmigrante con lingua materna diferente.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- Recoméndase un enfoque abierto e inclusivo para a mellora das capacidades de comunicación de todas as persoas.
- Reto 6. Facilitar o acceso aos servizos públicos de acordo á lexislación vixente, especialmente a aqueles programas que teñen algunha liña de actuación dirixida principalmente á poboación estranxeira.
 - Acceso universal, aplicable aos galegos e galegas do exterior que retornan a Galicia, así como ao conxunto da poboación con outras nacionalidades, con independencia da súa situación administrativa.
 - Acceso a recursos sociais (vivenda, axudas de inclusión, sanidade, discapacidade etc.) que debe realizarse atendendo á situación de urxencia social.
- Reto 7. Reforzar os programas de saúde pública, dirixidos especialmente á poboación inmigrante.
 - Igualdade no acceso á sanidade pública, gratuítia e universal.
 - Supresión no enunciado da referencia á poboación inmigrante.
 - Consideración da problemática das necesidades de saúde da poboación migrante maior.
- Retos 8 e 9, relacionados coa inclusión educativa deste sector da poboación:
 - Universalizar os apoios a estas persoas con independencia da súa situación administrativa.
 - Fortalecer os programas de apoio para o reforzo escolar e a superación dos desfasamentos lingüísticos.
 - Traballar pola plena inclusión nas aulas.
- Reto 10: Impulsar a participación da poboación inmigrante en todos os ámbitos da sociedade, fomentando unha integración cívica que implique unha relación activa coa poboación española, que consolide unha convivencia integral.
 - Traballo pola inclusión non só coa poboación foránea, senón tamén coa poboación autóctona, de cara a garantir unha convivencia integral e activa.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónese a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Unificación dos requisitos para o empadroamento en todos os concellos de Galicia.
- Creación dun Observatorio das migracións en Galicia, vinculado a algunha das universidades galegas. Confírmase a insuficiencia de datos sobre a poboación migrante, sobre todo os relativos ao mercado laboral.
- Instar á modificación da lexislación en materia de estranxeiría.
- Maior flexibilidade na concesión dos permisos de traballo.
- Reforzar os mecanismos de atención ás persoas menores de idade non acompañadas.
- Mellorar o acceso á vivenda, ben a través de programas de acceso ao alugueiro (bolsas), ben a través da regularización de prezos e o impulso da vivenda pública.
- Facilitar un retorno ordenado a Galicia de galegos e galegas no exterior, persoas de segunda e terceira xeración que poidan asentarse en Galicia. Para iso, impulsaríanse medidas de acceso ao emprego, como as axudas ao emprendemento e outras medidas que favorezan a plena inclusión social.
- Impulsar plans de retorno e de inserción laboral de persoas inmigrantes asociados a sectores de traballo que presentan déficit de emprego.
- Incrementar a poboación foránea. Desde a óptica de facer de Galicia un lugar atraínte para residir e coa finalidade de dinamizar demograficamente a nosa comunidade, un dos retos futuros debe ser aumentar a poboación foránea (de nacionalidade estranxeira e de galegos e galegas do exterior). Para iso sería conveniente establecer un indicador numérico: ata que porcentaxe se quere chegar e en canto tempo; se se quere achegar á media española (en torno a un 10%) etc.
- Potenciar a regularización das persoas inmigrantes en situación irregular.
- Simplificar os trámites administrativos aos que deben fazer fronte as persoas migrantes.
- Instar ao recoñecemento de dereitos políticos no eido local: dereito ao voto para persoas estranxeiras non comunitarias.

MESA DE TRABALLO 3: Ordenación do territorio

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES
Comentarios xerais sobre os retos: • Validáronse de forma xenérica os retos e necesidades propostos. Porén, xúlganse insuficientes no seu redactado actual. • Considérase que os retos e necesidades recollidos teñen un enfoque limitado e non atenden á ordenación do territorio de forma integral, deixando • desatendidas certas realidades. • Consenso na necesidade de impulsar a coordinación administrativa e a planificación supramunicipal como reto principal • Identifícase unha ausencia de atención e/ou priorización da cohesión social. • Necesidade de entender os retos que ten Galicia por diante no seu contexto europeo, e non de forma illada. • Necesidade de basear a estratexia nos instrumentos de ordenación do territorio existentes. Valoración dos retos: ➤ Reto 1: Promover a coordinación e o desenvolvemento de estratexias conxuntas, interdepartamentais e interadministrativas, que racionalicen a oferta e a demanda de servizos nas áreas periurbanas e rurais.   - Consenso sobre a falta planificación, programación e coordinación entre administracións. A falta de disciplina de coordinación vista como problema global. - Falta de visión de conxunto para o desenvolvemento de actuacións públicas. - Apostar por: ○ Un mellor aproveitamento dos recursos xa existentes (administracións e outros axentes). ○ Non duplicación administrativa. ○ Eliminación ou simplificación de procesos burocráticos. - As áreas periurbanas son xa áreas privilexiadas, non deben ser o foco de atención prioritario. O foco debe estar nos nodos de poboación ➤ Reto 2: Establecer modelos de negocio e desenvolvemento que fomenten a diversificación dos nichos de mercado laboral rural. Favorecer o desenvolvemento dun tecido agroindustrial, co impulso de actividades ligadas ao I+d+i e facilidades para a súa implantación. Impulsar e facilitar unha formación e profesionalización adecuadas ás necesidades dos novos.   - Consenso: necesidade de dinamizar o rural e o litoral a través dun impulso económico rendible que permita a dinamización da demografía. - Actividade económica como motor fundamental garante da calidade de vida, imprescindible para fixar poboación no rural. - Sistemas de producción que diversifiquen as opcións laborais, revitalizando terras abandonadas e xerando sinerxías entre sectores produtivos.

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- Impulsar sistemas multifuncionais que promovan a diversidade de usos dun mesmo territorio.
 - Potenciar o desenvolvemento de actividades económicas encamiñadas á transformación das materias primas.
 - Repensar o sector da industria agraria, fomentando o retorno á producción minifundista.
 - Manter e aproveitar a marca Galicia/Horta galega baseada na calidade dos seus produtos.
 - Impulso á formación, á investigación e á innovación, achegándoa ao territorio para garantir a súa accesibilidade. Formación aplicada con vínculos e sinerxías coas industrias.
 - Buscar alternativas económicas viables que permitan ao rural desprenderse das subvencións e vivir autonomamente.
- Reto 3: Mellorar os medios de transporte colectivos especialmente no que atinxe ás conexións rural-urbanas, completar as infraestruturas rurais modulando axeitadamente as necesidades e as actuacións propostas.
- Fundamental para vencer o illamento físico de certas áreas do territorio e para a reorganización de servizos.
 - Redactado actual insuficiente. Erro: centralo exclusivamente nas conexións rural-urbanas para persoas. Necesario:
 - Conectar zonas rurais-rurais e litorais-litorais
 - Desenvolver infraestruturas de transporte para o desenvolvemento de actividades económicas.
 - Infraestruturas de transporte multifuncionais que dean reposta a diferentes necesidades de forma sinérxica (persoas e actividades económicas).
 - Fomentar a mobilidade peonil. • Establecer un modelo de mobilidade metropolitana intermodal que permita a conexión da totalidade do territorio.
 - Sistemas públicos de transporte sofisticados e adecuados para conectar as diferentes realidades territoriais e dean solucións as necesidades da poboación local.
 - Obstáculo: falta de coordinación entre administracións. Posible solución: organización dos concellos en mancomunidades ou áreas metropolitanas para a xestión conxunta do transporte e doutros servizos.
 - Cambio cultural que limite a utilización do vehículo privado.
- Reto 4: Impulsar o modelo territorial de Galicia definido nas directrices de ordenación do territorio: acción integral de desenvolvemento económico ata constituírense nun auténtico plan de como se quere ocupar o territorio de Galicia a nivel poboacional e administrativo, tendo en conta o gran reto que supón a transformación demográfica de Galicia con especial impacto no rural.
- Os retos parecen referidos ao desenvolvemento das DOT existentes. Falta de desenvolvemento:
 - Dos sistemas urbanos.
 - Do sistema urbano intermedio (cabeceiras de comarca, subcabeceiras e núcleos de equilibrio territorial)
 - Da realidade interior de Galicia: os criterios responden só á realidade litoral,

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

- podendo ter efectos negativos de aplicarse no rural interior.
- Necesidade de articular a ordenación territorial tendo en conta
 - o A multifuncionalidade do territorio, articulando os sectores produtivos, recreativos e culturais de forma sinérxica.
 - o A necesidade dun Plan de Ordenación do Medio Físico a nivel autonómico, encamiñada a ampliar o ecosistema e a xestión medioambiental.
 - o A importancia das infraestruturas verdes.
 - Reto 5: Levar a cabo unha ordenación integral do territorio e dos usos do solo adaptadas á realidade actual do medio rural, coa implantación de diferentes fórmulas de reestructuración da propiedade e dos usos da terra. Elaboración dunha estratexia de aproveitamento multifuncional do monte, acorde coas súas aptitudes produtivas e coas demandas da sociedade.
 - Impulsar a coordinación interadministrativa e interdepartamental na ordenación dos usos do solo.
 - incorporar prioridades de conservación da biodiversidade.
 - Recuperar e poñer en valor as terras agrarias produtivas: mobilización das terras que se atopan en estado de abandono.
 - Revitalizar o minifundio como modelo territorial de producción, fomentando o uso da totalidade de propiedades.
 - Reto 6: Planificar de forma integrada e transversal servizos (educación, sanidade, transporte, vivenda, dependencia) que cubran necesidades
 - Problema máis relevante: falta de coordinación entre administracións, incluso no intercambio de información.
 - Desenvolvemento de servizos e infraestruturas planificados globalmente, por riba das divisións administrativas locais, para a racionalización dos recursos. Avanzar no carácter non local dos servizos e dotacións.
 - Evitar infraestruturas e dotacións non planificadas, fomentar prácticas urbanísticas responsables e unha ordenación do territorio corresponsable.
 - Potenciar a accesibilidade da información xerada por distintas administracións para a toma de decisións.
 - Non ir contra o municipalismo pero facer unha ordenación do territorio que responda a criterios globais e sirva ao interese xeral.
 - Xorden voces que alertan dos perigos derivados da planificación *top down*: diferencias entre planificación rural e urbana, non desatender os diferentes retos territoriais, senón adaptarse aos mesmos na planificación.
 - Posible ampliación do reto: racionalización dos núcleos de poboación, non só os servizos. Proposta: deseñar un novo mapa municipal para Galicia *desde arriba*, integrando as diferentes escalas territoriais existentes. Advertencias sobre o perigo das políticas de concentración da poboación: deixan territorio despoboados, que se degrada afectando ao conxunto de Galicia (auga limpa, aire puro, control de incendios etc.)
 - Reto 7. Desenvolver estratexias que permitan o acceso da poboación ás tic e á administración electrónica e eliminar a fenda dixital a nivel xeográfico e social
 - Consenso: relevancia e urxencia de acabar coa fenda dixital a nivel xeográfico e social

VALORACIÓN DOS RETOS E NECESIDADES

nun prazo de entre un e cinco anos.

- Importancia do acceso ás TIC tanto a nivel individual como a nivel económico (creación e consolidación de tecido empresarial).
- Acceso a internet como ferramenta para a fixación de poboación no rural.

En definitiva:

- Validáronse de forma xeral os retos e necesidades propostos na documentación entregada na mesa de territorio. Porén, considéranse insuficientes no seu redactado actual.
- Identifícase unha falta de integridade dos retos e necesidades propostas no tratamiento do territorio galego, considerándose que a súa formulación deixa desatendidas partes importantes do territorio e da poboación.
- A mellora da coordinación entre administracións e a planificación supramunicipal identifícase como o reto máis relevante e transversal, sendo condición necesaria para un correcto desenvolvemento do resto de retos propostos. Considérase que a dita coordinación e planificación supramunicipal debe conseguirse a partir da reorganización dos recursos existentes, non da creación de novos organismos.

NOVOS RETOS E NECESIDADES IDENTIFICADOS

Propónense a inclusión dos seguintes retos adicionais:

- Mellorar a imaxe do rural, tanto da parte empresarial como do feito de vivir no rural.
- Harmonizar a lexislación e a normativa existentes en materias de territorio, urbanismo, paisaxe, ordenación urbana etc.
- Desenvolver territorios piloto sustentables no rural, onde se concentrarían os investimentos, recursos e servizos co obxectivo de fixar poboación.
- Conectar o territorio galego con outros territorios nacionais e internacionais.
- Desenvolver un modelo territorial non metropolitano, adaptado á realidade galega e que sirva de exemplo para outros territorios europeos.
- Incorporar a perspectiva ecoloxista en todos os retos.
- Desenvolver sistemas multifuncionais e infraestruturas verdes.